

Pentti Arajärvi

Juhlapuhe, Työvään Mailapojat 75 vuotta

Hyvät kuulijat

75 vuotta nuorison ja varttuneidenkin liikuttamista on kunnioitettava saavutus. Seuran toiminta alkoi pesäpallosta, mihin nimikin viitannee. Tietysti maila on välineenä monessa muussakin urheilussa, myös seurassa nykyisin harrastetussa hockeyssa, mutta 1930-luvun työvään urheiluliikkeen todellisuudessa mailaa käyttävää yksilöurheilua ei taidettu harrastaa. Mailaa tarvittiin joukkuepeleissä, joita puolestaan edustivat lähinnä pesä- ja jääpallo.

Syksyllä perustettu seura aloitti rivakasti toimintansa lama-ajan keskellä. Varsin nopeasti, jo 1936 saavutettiin ensimmäinen TUL:n pesäpallomestaruus. Seuran lajeiksi kehittyivät jo 1930-luvulla paitsi pesäpallo myös jääpallo sekä vuonna 1939 koripallo. Koripallohan oli tuolloin sangen uusi tulokas Suomessa ja ehkä koripallon ottamiseen ohjelmaan vaikutti osaltaan se, että pesäpalloliitto hallinnoi tuolloin koripalloa. Sitä pidettiin pesäpalloilijoille sopivana talviharjoittelumuotona.

Suomen koripalloilun tasosta 1930-luvulla kertoo Suomen osallistuminen Liettuassa Euroopan-mestaruus kilpailuihin – niihin pääsi ilmeisesti ilmoittautumalla. Suomen kaikkien aikojen ensimmäisessä maaottelussa Suomi hävisi Ranskalle pistein 11–73. Muut Suomen ottelut noissa kisoissa päättyivät yleisesti ottaen yhtä heikosti. Suomi ei saanut edes 20 pistettä kasaan missään ottelussa. Paras tuloksemme oli Unkaria vastaan 16–45. Erityisen merkittäviä olivat pelit Viroa vastaan, häviö 1–93, Latviaa vastaan 7–108 ja Liettuaa vastaan 9–112.

Työvään Mailapojat oli todella menestyvä pesäpallo- ja koripalloseura 1940-luvulta 1960-luvun puoleen väliin. Harrastusta ja menestystäkin oli sekä miesten että naisten niin poikien kuin tyttöjen joukkueilla. Uutena suomalaisena erikoisuutena alkoi historiikin mukaan maahockey 1950-luvun alkupuolella.

Koripallo oli tuohon aikaan selkeä stadilainen urheilu ja myös Työvään Urheiluliiton menestyslaji. Helsingin Kalliosta voitiin suurin piirtein kortteleittain koota koripallojoukkueet, jotka edustivat samalla myös TUL:n ja Suomen huippua. Lajikirjoa osoittaa, että koko ajan kyettiin pesäpallon ja koripallon ohella ylläpitämään jalkapalloa, jääkiekkoa, jääpalloa ja pöytätennistä sekä jo mainittua hockeyta. Suuria ikäluokkia todella liikutettiin heidän nuoruudessaan. On vaikea kuvitella arvokkaampaa nuorisotyötä kuin tämä.

Työvään Mailapoikien profiili muuttui 1970-luvulle tultaessa. Pesäpallossa ei enää oltu huipulla mutta sen sijaan varsinkin naisten koripallossa ja ikämiessarjoissa pärjättiin hyvin, hockeyssa kansallisesti suorastaan loistavasti ja keilailussa menestys oli vähintään kohtuullista. 1980-luvun koripallo ja keilailu jatkoivat tavallaan 70-luvun menestystä samoin kuin hockey ja 1990-lukuakin voidaan ehkä luonnehtia varsin samantapaisesti. Seura toteutti kaiken urheilun ja liikunnan yhtä perustehtävää. Se antoi pontimet eräässä

mielessä terveysperustaiselle liikunnalle ja mestaruuksiakin kertyi esimerkiksi koripallossa eri ikämiesluokissa. Pronssia, hopeaa ja kultaa on tullut 55, 60 ja 65 täyttäneiden ikämiesten sarjoissa. Liikettä ei voi pysäyttää.

En ole yrittänytkaan edellä yhtenäisesti kertoa Työväen Mailapoikien menestyksiä ja loistavia voittoja. Koetin vain luoda jotakin yleiskuvaa siitä, mitä pitkän historian myötä vahvojen lajien seuran historiaan perehtyminen luo ulkopuoliselle tarkkailijalle. Tärkeimmät voitot ja suurimmat menestykset saattavat olla onnistumisen iloja, kun pesäpallossa saa hyvän lyönnin, kun koripallossa kolmonen menee eka kerran sisään matsissa, kun tulee täyskaato tiukassa paikassa tai hockeyssa tiukan matsin voitto.

Pitkään toimineeseen ansioituneeseen urheiluseuraan liittyy aina urheilupersonallisuuksia, jotka omalla tavallaan leimaavat koko seuraakin. Tänäa juhlimme useampaakin seuran jäsentä, joille on myönnetty liikuntakulttuurin ja urheilun ansioristi, osalle peräti kultaisena. Myös Suomen liikuntakulttuurin ja urheilun ansiomitali, osalle kullatuin ristein on myönnetty useammalle seuran jäsenelle. Kun heidät huomioidaan erikseen tässä juhlassa, en ryhdy erityisesti heitä tässä luettelemaan. Koripalloilijasydäntäni kuitenkin liikahtuttaa Raimo Spike Lindholm, joka on kaksissa olympialaisissakin edustanut Suomea koripallossa. Ne ovat ne samat kerrat, jotka Suomi on olympialaisissa koripalloa pelannut. Lisäksi on todettava, että seuran useita jäseniä ovat seuran kannalta keskeiset liitot, Suomen pesäpalloliitto, Suomen koripalloliitto, Suomen Hockeyliitto ja Keilailuliitto muistaneet erilaisin ansiomerkein.

Hyvät kuulijat

Historiallisen katsauksen jälkeen on aina muistettava myös tulevaisuutta. Kaikkien seurojen ei tarvitse eikä edes pidä olla maan huipulla. TMP on vuosia ja vuosikymmeniä ollut maamme urheiluseurojen menestysten kasvattaja. Vähintään yhtä arvokasta työtä tekevät ne seurat ja nykyisin myös TMP, jotka – ehkä huipulla olevien seurojen innoittamina – tekevät nuorisotyötä, edistävät perheliikuntaa ja luovat mahdollisuuksia aikuisten harrasteliikunnalle. Tällä kaikella toiminnalla on arvaamattoman suuri merkitys yhteiskunnalle monessa mielessä.

Tavallisin peruste on arvioida toimintaa niin sanottuna terveysliikuntana siltä pohjalta, miten paljon terveydenhuollon menoja säästyy, mikä merkitys on liikunnalla ehkäisevänä toimintana ja miten liikunnan ja urheilun kautta saavutetaan fyysistä ja psyykkistä hyvinvointia. Toinen piirre seuratoiminnassa, joka vielä korostuu joukkuelajeissa, on oppiminen yhtäältä sosiaaliseen yhdessäoloon ja toisaalta yhteiskunnalliseen toimintaan.

Suomen hyvinvointi on merkittävältä osiltaan rakennettu kansalaistoiminnan ja kansalaisjärjestötoiminnan varaan. Tässä suhteessa urheilun merkitys ei suinkaan ole vähäisimpiä. Jo alkaen Suomen kansallisen heräämisen rakentelusta ja vaikkapa siitä mielenosoitustyyppisestä toiminnasta, jota Suomen joukkue osana Venäjän joukkuetta vuoden 1912 Tukholman olympialaisissa harjoitti, voidaan osoittaa kansakunnan ja ennen kaikkea kansalaisyhteiskunnan rakentamisessa urheilu- ja liikuntatoiminnan merkitys. Urheiluseura on monelle nuorelle ensimmäinen paikka, jossa hän kokeilee yhteiskunnallista vaikuttamista, järjestäytynyttä toimintaa ja hankkii ensimmäiset eväänsä yhdistystoiminnan ja muun vaikuttamisen piirissä. Tämä puoli on järjestäytyneessä toiminnassa vähintään yhtä tärkeää kuin urheiluseurojen liikunnallinen puoli.

Viime vuosien yhteiskuntapoliittisen tutkimuksen yksi muotikäsitteistä on ollut sosiaalinen pääoma. Sosiaalisella pääomalla selitetään sitä osaa yhteiskunnan menestyksestä, jota ei voida selittää aineellisella pääomalla, tavaroilla ja rakennetulla ympäristöllä, eikä inhimillisellä pääomalla, koulutustasolla, osaamisella ja väestön terveydellä. Sosiaalinen pääoma rakentuu luottamuksesta yhteiskunnan toimintoihin, korruption vähäisyydestä ja ihmisten uskosta esimerkiksi virkamiesten ja tuomioistuinlaitoksen puolueettomaan toimintaan. Sosiaalinen pääoma on suurinta siellä, missä hyvinvointikin on suurinta. Kansainvälisissä mittauksissa kärkeen nousevat Pohjoismaat, Hollanti ja Kanada. Urheilujärjestötoiminta on aivan epäilemättä sitä kittiä, joka luo menestyvän kansakunnan edellytyksiä. Nuorten valmentaja, joka kahdeksan iltaa viikossa ohjaa liikuntaa, on arvaamattoman paljon haltija. Jos tämän kaltaiset toiminnot yhteiskunnasta loppuvat, ei vaarassa ole vain urheilu ja liikunta, vaan pitkällä aikavälillä koko yhteiskunnan hyvinvointijärjestelmä.

Hyvät kuulijat

Haluan kiittää Työväen Mailapoikia siitä monipuolisesta ja pitkäjänteisestä toiminnasta, jota seura on menneet 75 vuotta harjoittanut. Ennen kaikkea haluan kuitenkin onnitella seuraa ja toivottaa sille monia menestyksellisiä vuosia helsinkiläisten liikuttamisessa.